

Øksnes
kommune

Barnehage og skole

PLAN FOR OVERGANG BARNEHAGE- SKOLE

Revidert våren 2025

**Utarbeidet av arbeidsgruppe
for overgang barnehage-skole:**

Barnehagefaglig ansvarlig,
Spesialpedagogisk rådgiver, to
pedagoger fra barnehage og
1.klasselærere begge skoler.
Vedtatt i SUT 17.06.25

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning.....	2
2.	Planens formål og målgruppe	2
3.	Mål for overgangen fra barnehage til skole	3
4.	Planens forankring	3
5.	Barns rett til medvirkning	4
6.	Barnas erfaring og ferdigheter ved skolestart.....	4
7.	De viktigste plandokumentene i barnehage og skole	7
8.	Rutine – oppgaver og ansvar	8
9.	Del 1: Overføringsskjema fra barnehage til skole	11
10.	DEL 2: Overføringsskjema fra barnehage til skole.....	13
11.	Barnesamtale før skolestart:	14

1. Innledning

En god sammenheng mellom barnehage og skole er å legge til rette for et helhetlig opplæringsløp, som ivaretar enkeltbarnets behov. Det handler både om at barnas utviklings- og læringspotensial ivaretas, støttes og utvikles på et tidlig tidspunkt, og at barna får mulighet til å oppleve kontinuitet ved at de kan bygge videre på kunnskaper og erfaringer fra barnehagen inn i skole og SFO.

Barn og foreldre skal føle seg trygge på at både barnehage og skole gjør sitt beste for å skape kontinuitet og sammenheng. Overgangen fra barnehage til skole må ses på som en sammenhengende prosess fra siste året i barnehagen til første året på skole. De ulike aktivitetene skal synliggjøres og gi mening for både barna og foreldrene.

Det er foreldrene som har hovedansvaret for barnas oppdragelse. Barnehagen, skolen og SFO har, sammen med foreldrene, et felles ansvar for at barnet møter skolen med entusiasme og lyst til å lære. Barnas medvirkning og deltakelse i dette arbeidet er særlig viktig.

For å oppnå en meningsfull sammenheng mellom barnehage og skole er det også behov for at virksomhetene har god kunnskap om hverandre. Barnehagene må vite hva skolen forventer av barna i 1. trinn, og skolen må vite hvilke tema, aktiviteter, innhold og arbeidsmåter barnehagene vektlegger det siste året før skolestart.

SFO er ofte den første arenaen barna møter i skolen, og de tilbringer mye tid her. Det er derfor naturlig at SFO har kunnskap om barnehagehverdagen, blant annet hvilke spill og leker barna har erfaring med, slik at barna kan oppleve kontinuitet og mestring i overgangen.

2. Planens formål og målgruppe

Denne planen er et arbeidsredskap for barnehagene, skolene og SFO. Planen forplikter spesielt ansatte som arbeider med de eldste barna i barnehagen og de yngste elevene i skolen. Det er et lederansvar å sikre gjennomføring av rutinene på en god måte.

Plan for overgang mellom barnehage og skole er overordnet og forpliktende for alle barnehager, skoler og SFO i Øksnes kommune.

Sentralt i planen er rutinebeskrivelsen som beskriver innhold og ansvar i overgangen mellom barnehage og skole og SFO. Innholdet i rutinebeskrivelsen er handlinger/tiltak som i særlig grad bidrar til forberedelser til god skolestart og et godt første skoleår. Rutinebeskrivelsen gir klare retningslinjer for innholdet i samarbeidet og angir tidspunkt for møteplasser mellom barnehagene, skolene og SFO.

Barnehagestyrerne og rektorene har ansvar for at de ulike tiltakene i rutinebeskrivelsen danner utgangspunktet for en konstruktiv dialog og et godt samarbeid mellom barnehagene, skolene og SFO.

3. Mål for overgangen fra barnehage til skole

En trygg og god overgang handler om:

- At skolen er forberedt på hvilke erfaringer barna har med seg fra barnehagen
- Avklarte forventninger mellom barnehage og skole. Kunnskap om hverandres måter å jobbe på.
- At barn og foreldre opplever overgangen som forutsigbar og vet hva de kan forvente seg når barnet begynner på skolen og i SFO.
- At det er god dialog som involverer foreldre, barnehage, skole og SFO.

4. Planens forankring

Barnehagen, skolen og SFO har en lovfestet plikt til å samarbeide for å sikre barna en best mulig overgang fra barnehage til skole. Det er skoleeier som har hovedansvaret for at et godt samarbeid blir ivarettatt.

Plan for overgang mellom barnehage og skole er forankret i en rekke dokumenter.

I **Rammeplan for barnehagens innhold** står det at «*Barnehagen skal i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang til første klasse og eventuelt skolefritidsordning. Dette skal skje i nært samarbeid med barnas hjem. Planer for barns overgang fra barnehage til skole skal være nedfelt i barnehagens årsplan.*»

Utdanningsdirektoratet fremhever verdien av et godt samarbeid i overgangene. I et rundskriv om **Læreplanverket for Kunnskapsløftet** står: «*Godt og systematisk samarbeid mellom barnehage og barnetrinn, barnetrinn og ungdomstrinn, ungdomstrinnet og videregående opplæring skal bidra til å lette overgangen mellom de ulike trinnene i opplæringsløpet.*»

Å sikre en best mulig overgang er også lovfestet i **Barnehageloven og Opplæringsloven**:

Barnehageloven § 2 a, Plikt til å samarbeide med skolen om overgangen fra barnehage til skole «*Barnehagen skal samarbeide med skolen om barnas overgang fra barnehage til skole*

og skolefritidsordning, jf. Opplæringslova § 13-5 og friskolelova § 5-5. Samarbeidet skal bidra til at barna får en trygg og god overgang.»

Opplæringsloven § 13-5 *Plikt til å samarbeide med barnehagen om overgangen til skolen*

«Skolen skal samarbeide med barnehagen om barna sin overgang frå barnehage til skole og skolefritidsordning. Samarbeidet skal bidra til at barna får ein trygg og god overgang.

Skoleeigaren har hovudansvaret for samarbeidet og skal utarbeide ein plan for overgangen frå barnehage til skole og skolefritidsordning.»

5. Barns rett til medvirkning

I Rammeplan for barnehagen står det: «Barns synspunkt skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.»

Med dette som utgangspunkt, skal det i barnehagen settes i verk tiltak for å få kjennskap til barnets tanker om det å starte på skolen og evt. SFO. Dette gjør barnehagene gjennom sitt daglige arbeid. Når overgangsskjemaet skal fylles ut, gjøres dette sammen med barnet i barnesamtalen. Barnehagen leverer utfylt overgangsskjema til skolen i forbindelse med overgangsmøtet, etter å ha innhentet samtykke om at denne informasjonen kan overføres til skolen fra foresatte.

Dette sier FN's Barnekonvensjon ART. 12 – Barnets rett til å gi uttrykk for sin mening:

“Partene skal garantere et barn som er i stand til å gjøre danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.”

6. Barnas erfaring og ferdigheter ved skolestart

Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn hvor omsorg og lek, å fremme læring og dannelse er sentralt. Sosial og språklig kompetanse og Rammeplanens sju fagområder er viktige faktorer i barnehagens læringsmiljø.

6.1 Dette er Rammeplanens sju fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet

- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

6.2 I barnehagenes opplegg for de eldste barna jobbes det blant annet med:

- Språkgrupper med fokus på å styrke ordforråd, fantasi, forestillingsevne og samtaleferdigheter. Øve på gjennfortelling.
- Dialogisk lesing, bruk av bildebøker
- Jobbe med språklig bevissthet (rim og rytme) i mindre grupper og i naturlige situasjoner
- Lek med antall, rom og form
- Spille brettspill og puslespill
- Legge til rette for et inspirerende miljø for å bli kjent med lyder og bokstaver på barnas egne premisser
- Kalender og dagen i dag
- Sosial kompetanse, hvordan være med hverandre
- Samarbeide med andre
- Gjøre barna robuste til å takle utfordringer
- Lekbasert læring, fri lek og veiledet lek
- Månedlige treff, der de eldste fra alle barnehagene møtes til turer og aktiviteter
- Svømming. Bli trygg i vann, lære å bli selvstendig.

6.3 Dette er det fint at barna øver på frem til skolestart både i barnehagen og hjemme:

- Å ta vare på og hjelpe hverandre
- Håndtere nye situasjoner og tørre å prøve noe nytt. Bli trygg i nye situasjoner
- Å vente på tur
- Språklig bevissthet, ord og begreper
- Å kunne lytte til høytlesning
- Utholdenhet i aktiviteter
- Forholde seg til beskjeder
- Selvstendighet ved påkledning og toalett
- Tegne, ut fra egne ferdigheter og erfaringer.
- Øve på å klippe med saks, øve på blyantgrep og lekeskriving
- Bruke fantasien, være kreativ og nyskapende

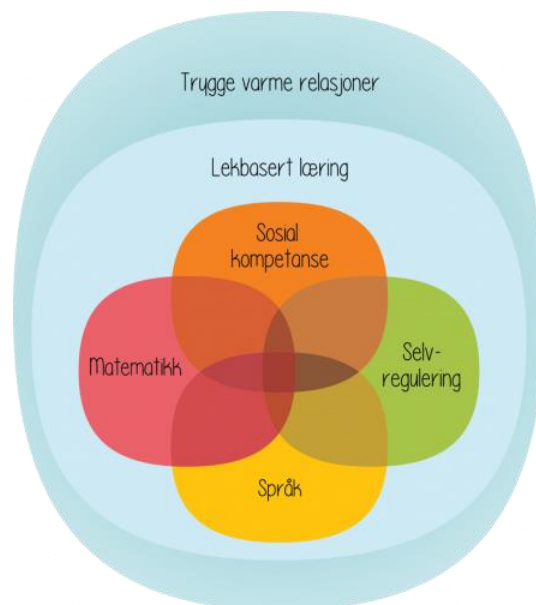
6.4 Lekbasert læring

Lekbasert læring er en **kombinasjon av fri lek og lekbaserte læringsaktiviteter tilrettelagt av voksne**. Studier viser at det slik barna lærer best. Når foreldre, barnehage og skole samarbeider om å støtte barna i overgangen til skolen, har barna de beste forutsetninger for å klare seg bra.

For at barna skal oppleve en myk overgang fra barnehage til skole bruker barnehagene og skolene boka **Lekbasert læring**, ressursbok for barnehage, skole og SFO. I denne boka foreslås aktiviteter, leker og sanger som kan følge barna fra barnehagen til skole/SFO. Boka kan styrke ansattes muligheter til å jobbe med veiledet lek i tråd med ny forskning. For barn vil det være meningsfullt å få møte lignende leker, materialer, aktiviteter og sanger i skole og SFO som de er vant med i barnehagen. [Forsiden - Lekbasert Læring](#)

«Barn lærer når de er engasjerte, aktive, i interaksjon og når de opplever mening. Dette skjer naturlig gjennom fri lek og nøye planlagt veiledet lek» (*Lekbasert læring, Størksen, ten Braak, Breive, Lenes, Lunde, Carlsen, Erfjord, Hundeland og Rege. 2024*)

Aktivitetene i Lekbasert læring er lekne og preget av barns medvirkning. De er organisert innen de fire kjerneområdene: Sosial kompetanse, språk, selvregulering og matematikk.

6.5 Overgangsobjekter

I overgangsarbeid kan det være hensiktsmessig å ta i bruk overgangsobjekter.

Overgangsobjekter eller grenseobjekter er gjenstander, spill, sanger eller aktiviteter som brukes både i barnehage og skole.

I Øksnes bruker vi:

- leker og aktiviteter fra boka **Lekbasert læring**
- fortellingene om «**Geitekillingen som kunne telle til ti**» og «**Skinnavotten**»,
- spillet **Villkatten**
- leken «**Rødt lys**»
- sangen «**Historien om de tre små fisk**».

Bruk av felles grenseobjekter øker sannsynligheten for at barna opplever helhet og sammenheng mellom barnehage og skole.

7. De viktigste plandokumentene i barnehage og skole:

- [Rammeplan for barnehagen | udir.no](#)
- [Læreplanverket | udir.no](#)
- Veileder fra Kunnskapsdepartementet – Fra eldst til yngst
<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/barnehager/veileder/f-4248-fra-eldst-til-yngst.pdf>
- [St.meld. nr. 16 \(2006–2007\)](#)...og ingen sto igjen -Tidlig innsats for livslang læring
- [Meld. St. 19 \(2015–2016\)](#) Tid for lek og læring
- [St.meld. nr. 41 \(2008–2009\)](#) Kvalitet i barnehage
- [Meld. St. 6 \(2019–2020\)](#) Tidlig innsats
- [Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis | udir.no](#)
- [Overganger for barn og elever med behov for tilrettelegging | udir.no](#)
- [Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)
- [Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) | udir.no](#)

8. Rutine – oppgaver og ansvar

Plan for samarbeid i forbindelse med skolestart mellom foreldre, skole, SFO og barnehage.

Tid	Innhold	Ansvar	Kommentar
August	Ferie-SFO for nye 1.klassinger	Foresatte	De som ønsker det kan starte på Ferie-SFO fra 1. august. (Søknadsfrist 1. mai)
August Barnets siste år i barnehage	Førskoleopplegg for de eldste barna i barnehagen	Styrer og pedagogisk leder i barnehage	Innhold og organisering av opplegget kan variere ut fra barnegruppene i de ulike barnehagene.
August/ September	Speed-date med nye foreldre i 1.klasse	1.klasselærere	15 min samtale med alle foreldrene. Fortelle hvordan oppstarten har gått, og erfaringer fra barnehage
September	Treff på tvers av barnehagene	Pedagogiske ledere	Alle 5-åringene møtes en gang i måneden på tur med pedagogisk opplegg. Mål: Bedre kjent før skolestart.
September	Foreldremøte i barnehagen med foreldrene til de eldste i barnehagen	Styrer og pedagogisk leder	Gjennomgang av <i>Plan for overgang barnehage-skole</i> , forventninger til skolestart, barnehagens opplegg siste året og hva som er viktig å øve på også hjemme.
November	Møte mellom lavterskel-team og R-team der PPD deltar.	Spes.ped rådgiver	Orientering om lavterskel- tilmeldte som har siste år i barnehagen. Informasjon om barn som skal begynne på skolen året etter om det er omfattende behov. (Styrere deltar i denne delen.) Møteplan legges bl.a samarbeidsmøter mellom barnehage og skole.

Januar	Informasjon på kommunens hjemmeside om skolestart	Kommunalsjef	Publiseres på sosiale media
Januar	Alle skolestartere får brev fra skolen vedrørende skolestart	Rektor	Innen 31. januar
Januar	Evt. nye barn med behov for ekstra hjelp og støtte, rapporteres til skolen	Styrer	Styrer kontakter skolen ved nyoppståtte behov (f.eks saker i lavterskel/ flykninger)
Februar annet hvert år	Temamøte på tvers av barnehagene med foreldrene	Kommunalsjef i samarbeid med barnehage, skole og PPD.	Tidlig innsats Tema kan for eksempel være livsmestring, språkutvikling, grensesetting, lekens betydning o.l.
Februar - Mars	Rapport for logopedi og spesialpedagogisk hjelp skal sendes PPD og foresatte	Styrer	Rapporter for de som skal begynne på skolen (og trenger ny SV) utarbeides i samarbeid mellom logoped, ped.leder og spesialpedagog.
Mars	Sakkyndig vurderinger som gjelder både for barnehage og skole oversendes	Kommunalsjef	Informasjon som er relevant sendes til skolen med godkjenning fra foresatte
Mars 1 ½ år før skolestart	Møte vedrørende enkeltbarn som vil trenge omfattende ressurser i forbindelse med skolegangen.	Styrer	Kaller inn til møte med berørte aktører (foresatte, PPD, helsestasjonen, skolen). Husk å innhente samtykke fra foresatte.
Mars	1.klasselærere for neste skoleår er bestemt	Rektor	Det er bestemt hvem som skal være 1.klasselærere til høsten
Mars	Førskolebarna besøker SFO i vinterferien	Ped.leder	Barnehagene kan avtale besøk på SFO med SFO-leder
April	Fysioterapeut observerer på førskoletreff i hallen	Kommunalsjef	En styrer tar kontakt med fysioterapeut og det legges opp til hinderløype for å observere motorikk.

April	1. klasselærere inviteres til Ped.leder nettverk	Styrere, pedagoger og 1.klasselærere.	Barnehage og skole presenterer for hverandre hvordan det jobbes med lekbasert læring
April	Besøksdag for skolestartere	Skolen inviterer til besøk	Samarbeid mellom pedagogisk leder og skolen. (Barnehageansatte er på skolen)
April	Møte mellom lavterskel-team barnehage og R-team skole med 1.kl. lærere	Spes.ped. rådgiver	Videreformidling av informasjon ift. barn som er henvist lavterskel
April	Søke SFO-plass og skoleskyss	Foresatte	Søknadsfrist 1. mai
April/ Mai	Foreldresamtaler i barnehagen Barnesamtaler	Pedagogisk leder i barnehage	Fylle ut overgangs-skjema, innhente samtykke til videreformidling av informasjon
Mai	De nye 1.klasselærerne besøker barnehagene	Rektor	Høstens 1.klasselærere besøker barnehagene. Mål: bli kjent
Mai	Overgangsmøter barnehage -skole	Skolen Deltakere: rektor, Ped.leder, styrer, kontaktærer og SFO-leder.	Gjennomgang av overgangsskjema
Juni	Førskoledag Foreldremøte skolestartere	Rektor og kontaktlærer for ny 1. klasse	Foresatte bringer barna til skolen Informasjonsmøte
Juni	Avslutningsgave fra barnehagen Overgangsobjekt	Styrer	Barnehagene gir en nøkkelring som de kan henge på sekken sin når de begynner på skolen
Hvert 2. år, høst	Revidering av plan for overgang barnehage - skole	Kommunalsjef	Evaluering av rutiner. Rutinene leges inn i hver enhets årshjul/ internkontrollsystem.

9. Del 1: Overføringsskjema fra barnehage til skole

Dette skjemaet fylles ut av barnehagen og foresatte i samarbeid med barnet våren før skolestart. Barnehagen tar med det utfylte skjemaet til møte mellom barnehagen og SFO/ skolen om de nye elevene på 1.trinn. Utfylt skjema leveres til skolen. Barnehagen beholder en kopi.

Hensikten med skjemaet er at foresatte skal være trygg på at skolen får den informasjon om barnet som de mener er viktig, og at skolen er godt forberedt på å ta imot hver enkelt elev.

Målet er å se barnet og gjøre det best mulig i stand til å mestre skolehverdagen.

Barnets navn:	
Fødselsdato:	
Adresse:	
Har gått i:	Barnehage
Skal begynne på:	Skole
Interesser: f.eks. utelek, rollelek, synge, danse, dramatisere, fortelle, male, tegne, konstruere ...	
Sosial kompetanse: f.eks. lek i liten og stor gruppe, selvstendighet, vente på tur, ta imot beskjed, utføre beskjed, holde orden, venner, omsorg for andre, annet ...	
Språklige ferdigheter: f.eks. uttale ord, begrepsforståelse, tallforståelse, annet ...	
Motoriske ferdigheter: f.eks. kle av og på seg, knytte lisser, bevegelse, blyantgrep, annet ...	
Annen viktig informasjon: f.eks. sykdom, allergi, søvn, spisevaner, konsentrasjon, toalett, annet	

Evt. videreformidling av informasjon fra lavterskelteamet som har betydning for skolen:	Henvist lavterskelteamet når:
	Henvisningsgrunn:
	Tiltak utprøvd:
	•

Skjema fra foresatte og barnehage for minoritetsspråklige barn:

[Samtaleguide om barnets morsmål | udir.no](http://udir.no)

Statsborgerskap / opprinnelsesland		Morsmål / dialekt
Andre land barnet har bodd i		Ankomst Norge
Foreldrenes språk / dialekt	Hvilket språk snakkes hjemme	Har foreldrene behov for tolk?
Tid i barnehage:		Startdato:
Barnets samlede språklige kompetanse:		
Norskspråklig kompetanse:		
Morsmålskompetanse:		
Annet:		

Samtykkeerklæring i forbindelse med overgang barnehage – skole:

Foresatte gir med dette samtykke til at denne informasjon overføres i overgangsmøte skole til **Skole:** **SFO:** **Helsestasjon:** *(Sett kryss hvem samtykket gjelder for)*

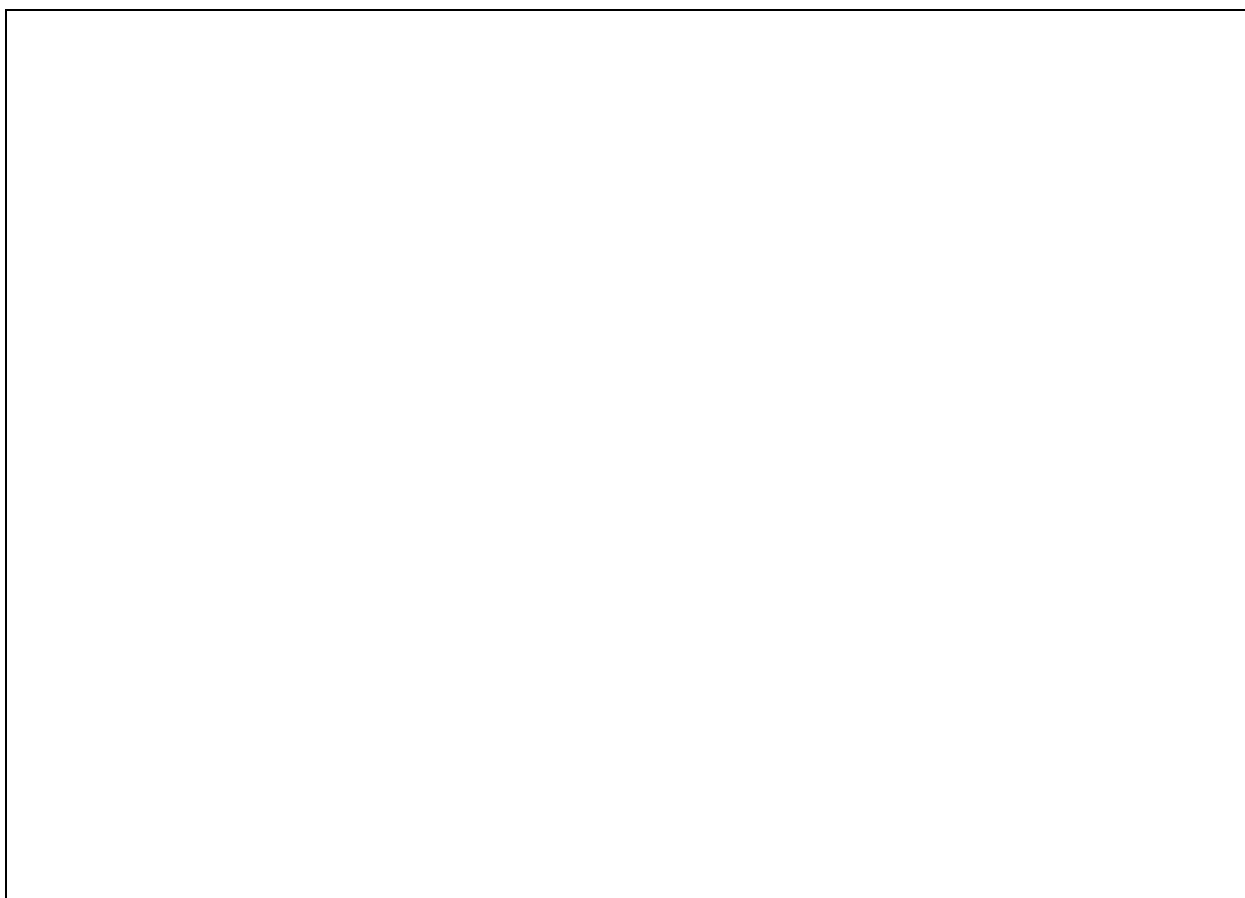
Sted/ dato: _____ **Underskrift foresatte:** _____

Underskrift pedagogisk leder barnehage: _____

10. DEL 2: Overføringsskjema fra barnehage til skole

Navnet mitt skriver jeg slik:

Her har jeg tegnet meg selv:

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for a child to draw a self-portrait.

11. Barnesamtale før skolestart:

(Still spørsmål, som *fortell, hva tenker du, hvordan ...* Speil barnets tanker for å utdype: *Når du sier Hva tenker du da?*)

Dette vil jeg at skolen skal vite om meg:

Hvordan tror du det blir å begynne på skolen? (fortell ... hva tenker du?) Er det noe du vil at jeg skal si til den nye læreren eller til de voksne på SFO? Er det noen du leker mer med enn andre? Er det noen som går på skolen du kjenner?

Hvordan tror jeg det blir å begynne på skolen/ SFO?

Hva ser du frem til å lære på skolen? Hva ønsker du å lære? Hva skal du gjøre der? Hva gleder du deg til? Hva lurer du på?